

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sponsalia Et Matrimonium

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. VI. De Causa, Demonstratione, Modo adjecto Sponsalibus, vel
Matrimonio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75229)

S. VI.

De Causa, Demonstratione, & Modo adjecto Sponsalibus, vel Matrimonio.

SUMMARIUM.

135. An aliquando Matrimonium suspendat, vel vitiet Demonstratio, vel causa adjecta?
 136. Respondetur negativè.
 137. Hujus ratio.
 138. Exceptio duplex.
 139. Quid dicendum, si eidem adjiciatur Modus possibilis, & contingens.
 140. Si vim Conditionis suspensivæ non habeat?

141. 142. Quid si adjectus sit Modus impossibilis?
 143. Aut contrarius substantiæ, & bonus Matrimonij?
 144. Resolutio questionis.
 145. Respondetur ad opposita.
 146. 147. Quam vim habeant Sponsalia vel Matrimonium, quæ contrahuntur in diem certum, vel incertum.

135. **Q**uæritur 1. an aliquando Matrimonium suspendat, vel vitiet Demonstratio, vel Causa adjecta, v. g. *Duco te, quæ Virgo es, accipio te in uxorem, quia dives, vel pauper es.* Navar. *Man. c. 22. n. 62.* vult ejus appositione vitari Matrimonium, quando illa est contra substantiam, & bona Matrimonij: & videtur istud probare ratio; quia eo ipso, quod ita contrahens non absolute, sed sub ea causa, & demonstratione, quæ substantiæ Matrimonij adversatur, consentiat, non videtur absolute consentire in Matrimonium.

136. Sed dicendum, ejusmodi Demonstrationem, & Causam, qualiscunque illa sit, sive revera, sive falsa, sive honesta, sive turpis, contraria substantiæ Matrimonij, vel non contraria, per se nunquam suspendere, aut vitare Matrimonium. Ita Paludan. in 4. dist. 29. q. 2. art. 1. concl. 1. n. 5. & art. 2. concl. 1. n. 11. Sot. dist. cit. q. 2. art. 1. Lud. Lop. p. 2. Instruct. nov. de Matr. c. 42. paulo post princ. Sanch. l. 5. D. 19. n. 2. Conink. D. 29. n. 45. Pal. tr. 28. D. 2. p. 11. §. 5. n. 2. Wagnereck. in c. fin. v. si turpes h. tit. not. 6. Zoes. hic n. 18. & seqq. Honor. n. 9. Engl. n. 20. Pirhing n. 29. Schambog. n. 42. König n. 27. & 28. Reiffenstuel n. 61. Magnif. P. Schmier. p. 1. de Sponsal. c. 3. n. 139. & p. 2. c. 2. n. 148.

137. Ratio est; quia quæ Matrimonium variant, aut vitant, debent ad substantiam, seu vim contractus spectare. sed Demonstratio, & Causa non spectant ad substantiam Contractus Matrimonialis, sed tantum declarant opinionem, quam habet contrahens circa personam, cum qua contrahit, & causam, quæ illum ad contractum hunc celebrandum movet. ergo &c. Conf. quia falsa Demonstratio non vitiat Legatum l. falsa 35. ff. de condit. & demonstr. ergo nec Matrimonium, quod est favorabilius. Neque refert, quod non contraheret, si sciret talem Demonstrationem, vel Causam non subesse; quia talis voluntas est tantum habitua, nec impedit, ut non actu, & absolute con-

sentiatur, Conink l. cit. Zoes. n. 20. Schambog. n. 42.

Dixi autem per se; nam duo casus excipiendi sunt. Unus est, si talis Demonstratio, vel Causa reducatur ad errorem circa substantiam personæ, vel conditionem libertatis, ut si quis dicat, *Contraho tecum Matrimonium, quæ, vel quia es libera, aut primogenita filia Petri*; nam si non sit libera, vel primogenita filia Petri, irritum est Matrimonium, non tamen ratione falsæ Demonstrationis, vel causæ, sed propter errorem personæ, vel conditionis, quippe cum Matrimonium, ex tali errore contractum adhuc foret irritum, etiamsi talis Demonstratio, vel causa non fuisset adjecta. Sanch. D. 19. cit. n. 2. fin. cum alijs supra, Alter casus est, quando apponuntur per modum conditionis; tunc enim de illis, sicut de conditionibus, judicandum est. Sanch. n. 3. Ita per modum conditionis apponi censetur teste Zoes. n. 18. si sit in futurum collata, ut si dicas, *Contraho tecum, quæ, vel quia tantam dotem afferes*; habet enim sensum, *Contraho tecum, si tantam afferas dotem.*

139. **Q**uæritur 2. an modus adjectus Matrimoniali Contractui, si honestus ille, & possibilis sit, illum aliquando vitiet, vel suspendat? negativè, si retineat naturam modi, & non degeneret in conditionem. Ita Sot. in 4. dist. 29. q. 2. art. 1. concl. 1. Lud. Lop. p. 2. Instruct. nov. de Matr. c. 42. paulo post princ. Sanch. l. 5. D. 19. n. 9. Conink D. 29. de Sacr. n. 46. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 7. n. 10. Zoes. hic n. 16. Engl. n. 3. Pirhing n. 30. Schambog. n. 44. Wiestner n. 55. Reiffenstuel n. 63. Magnif. P. Schmier p. 1. de sponsal. c. 3. n. 136. & p. 2. c. 2. n. 146. Ratio est, quia modus in hoc differt à Conditione propriè dicta, quod hæc suspendat actum, cui apponitur, ita, ut ante eam impletam obligatio absoluta non consurgat; Modus verò non suspendat actum, sed is statim valeat, & vim suam habeat, etsi Modus ejusmodi nondum impletus sit, cum obligatione tamen, ut alter contrahens modum, cum quo contractus

initus est, impleat. Patet istud etiam in alijs Contractibus; nam si quis dicat: *Dono tibi equum, ut mihi patrocineris apud Principem*, equus eo casu quidem statim fit donatarij, sed ab hoc per ipsam acceptationem Donationis contrahitur obligatio, ut modum impleat, sub quo Donatio ipsi facta est, & apud Principem patrocinium suum interponat.

240 **Ad**didit, si retineat naturam Modi; nam aliquando vim Conditionis suspensivæ habet. Porro, ut cognoscatur, quando ceteri debeat Contractus initus sub Conditione suspensiva, & propriè dicta, quando autem sub Modo, attendendum est, utrum contrahens voluerit statim esse actum validum, an verò ut esset validus primùm, quando conditio est impleta. Si statim voluit esse validum, sed alterum contrahentem obligare solum voluit ad aliquid post faciendum, ceteri debet contractum esse sub Modo factum; si verò voluit, ut tunc primùm valeret, quando conditio est impleta, presumi debet, Contractum esse initum sub conditione propriè dicta, & suspensiva. Laym. c. 7. cit. n. 11. Engli hic n. 4. Pirhing ibid. n. 32.

241 **Quæritur** 3. an valeat Matrimonium, cui adjectus est modus impossibilis, v. g. *Contrabo tecum ea lege, ut digito calum tangas, ut montem aureum mihi des*; vel cui adjectus est Modus turpis, & illicitus, v. g. *ut Patrem tuum interficias &c.* &c. Matrimonium eo casu valere, & modum illi adjectum ob favorem Matrimonij haberi pro non adjecto, Paludan. in 4. dist. 29. q. 2. art. 3. concl. 7. n. 22. Sylv. V. Matrimonium 3. q. 12. Molin. tr. 2. de J. & J. D. 208. n. 11. & Modus impossibilis, Sanch. D. 19. cit. n. 7. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 7. n. 11. Pal. tr. 28. D. 2. p. 11. n. 3. Zœf. hic n. 17. Pirhing n. 31. Schambog. n. 45. König n. 29. & quod ad effectum, Wietner n. 55. Reiffenstuel n. 63. Magnif. P. Schmier p. 1. de Sponsal. c. 3. n. 137. & p. 2. c. 2. n. 143.

242 **Ratio** est, quia conditio impossibilis, vel turpis non vitiat Matrimonium, vel suspendit, sed habetur pro non adjecta, ut dictum est supra n. 60. & 96. ergo multo minus illud vitiat Modus impossibilis, vel turpis, cum hic non suspendat Contractum, sed superveniat illi jam perfecto. *Conf.* quia modus impossibilis, & turpis in ceteris actibus Contractum non vitiat, sed pro non adjecto habetur. ergo nec in Matrimonio, quod sequitur naturam aliorum Contractuum, ut sæpe dictum est.

243 **Quæritur** 4. utrum hoc etiam dicendum sit de Modo contrario substantiæ, aut bonis Matrimonij, quales forent: *Contrabo tecum, ut generationem prolis evites vel donec inveniam aliam ditiozem, aut si pro quæstu adulterandam te tradas &c.* Negant Covar. p. 2. de Sponsal. c. 3. S. 1. n. 7. Molin.

tr. 2. de J. & J. D. 208. n. 3. Sanch. l. 9. de Matr. D. 19. n. 5. Laym. l. 5. tr. 10. p. 2. c. 7. n. 11. & porro, Barbof. in c. fin. b. tit. n. 5. Bolco de Matr. D. 11. sect. 3. concl. 11. per totam Zœf. hic n. 17. Honor. n. 8. Pirhing n. 30. Schambog. n. 45. König n. 29. fin. Magnif. P. Schmier p. 1. de Sponsal. c. 3. n. 137. & p. 2. c. 2. n. 144. Rationem dant, quia id generatim loquendo in omnibus Contractibus obtinet, quod quando contrahens, dum actu contrahit, vult alterum obligari ad præstandum quidpiam repugnans ipsi substantiæ Contractus, satis significat se non habere veram, & seriam voluntatem inveniendi talem Contractum; sine vera autem voluntate, seu consensu Contractus non subsistit. ergo &c. *Conf.* nam, ut n. 117. dictum est, conditio contraria substantiæ Matrimonij adjecta Matrimonio vitiat Matrimonium. ergo & Modus, cum videatur eadem esse de utroque ratio.

Hæc Sententia probabilis est tum ab authoritate, tum a ratione; probabilius tamen videretur affirmativa, videlicet non obesse Matrimonio etiam Modum contrarium substantiæ Matrimonij adjectum Matrimonio, sed eum, ut ceteros modos impossibiles, & turpes, pro non adjecto haberi. Ita Sor. in 4. dist. 29. q. 2. art. 1. concl. 1. Petr. de Ledem. de Matr. q. 47. art. 5. dub. 3. fin. Palao tr. 28. D. 2. p. 11. S. 5. n. 3. Perez D. 16. sect. 15. n. 14. Engli hic n. 7. Wietner n. 55. Reiffenstuel n. 64. quibus accenseri possunt omnes illi, qui indistinctè asserunt, Matrimonium contractum sub modo statim valere, acsi Modus adjectus non esset. *Ratio* est, quia modus, & ex eo orta obligatio posterior est, & supervenit Contractui Matrimoniali jam perfecto, cui adjectus est, igitur valorem illius non potest tollere. *Conf.* quia quando agitur de Matrimonio, & ejus valore, semper capienda est illa præsumptio potius, ex qua dicatur subsistere, quam ut illud intereat. subsistet autem, si dicatur contrahens in illud consensisse absolute, nec valorem ejus alligasse Modo adjecto. ergo &c.

Ad Argumentum Adversariorum Ratio n. præc. allata probat, idem dicendum esse de ceteris Contractibus, si Modus ejusmodi illis adjectus sit, & is intra modi existentiam sistat, & non participet potius naturam conditionis. *Ad Conf.* negatur paritas; nam consensus dependenter à conditione elicitur, & hujus existentia alligatur; non verò elicitur dependenter à Modo, neque alligatur ejusdem existentia. Et hinc non obstat, quòd contrahens sub tali modo intendat obligare alterum ad aliquid contrarium substantiæ Matrimonij; nam etsi hoc ita sit, & alter fortasse hujusmodi obligationem acceptet, quia tamen consensus in

Matrimonium absolutus est, & à neutro alligatur hujusmodi obligationi, aut eventui, quem ista respicit, idcirco istud valori Matrimonij nocere non potest, quippe consensus praestitus est independenter ab eo, quod est contrarium substantiae Matrimonij.

146 Quæritur §. quam vim habeant Sponsalia, vel Matrimonium, quæ contrahuntur in diem certum, vel incertum? Resolvendum esse, utrum dies adjectus sit per modum termini à quo, ut Sponsalia, vel Matrimonium quoad suos effectus pro contracto habeatur à tempore existentis diei; an verò tanquam terminus ad quem, ut adveniente die, Sponsalia, vel Matrimonium obligare cessent.

Si primum, dies adjecta, sive certa illa sit, sive incerta, habet vim Conditionis suspensivæ, & facit, ut ante diem signatam obligatio Matrimonialis, vel Sponsalitia non nascatur. Si secundum, habet vim conditionis resolutivæ; cons. sic contracta Sponsalia de futuro valent, non valet sic contra-

ctum Matrimonium, utpote à quo Conditiones resolutivas n. 14. rejecimus.

Ex quo patet invalidè contrahi Matrimonium, si quis dicat, *Contrabo tecum ad certos annos, ut hac, vel illa circumstantia eveniente. vel non eveniente possim iterum discedere, aut alteri nubere*, prout in multis locis faciunt Hæretici, utpote qui cum hac expressa, sibi que prælecta conditione contrahunt, ut una pars discedere, & alteri prohibito queat nubere, si compars adulterium committat, vel ab Hæresi ad Fidem Catholicam se convertat. Reiffenstuel hic n. 48.

Superesset altera Rubricæ pars, scilicet de Conditionibus appositis in alijs Contractibus: sed quia de his sufficienter actum est tum in *Libr. 1. Tit. 31. de Pactis*, tum in *Libr. 3. Tit. 14. de precarijs*, & pluribus alijs consequentibus, idcirco non est necesse hic ea repetere. Solum hic noto, Matrimonium, & Contractus alios hic pares esse: & hinc ut Matrimonio, ita & alijs Contractibus adijci modum, & conditiones posse.

TITULUS VI.

Qui Clerici, vel Voventes Matrimonium contrahere possunt.

Præfens Rubrica tria Conjugiorum Impedimenta nobis offert, duo Dirimentia, videlicet Ordinem Sacrum, & Professionem Religiosam, & tertium Impediens,

Votum Castitatis Simplex: quibus ob similitudinem quandam Disparitatem Cultus annectemus.

§. I.

De Ordine Sacro.

SUMMARIUM.

1. 2. Ordo Sacer dirimit Matrimonium contrahendum.
3. Quod procedit etiam in Clericis Orientalis Ecclesie.
4. In minoribus Ordinibus constitutus Matrimonium validè, & licitè contrahit.
5. Solvuntur Argumenta opposita.
6. Sponsalia ante contracta dirimuntur per Ordinem Sacrum.
7. Non tamen Matrimonium, etiam ratum tantum.
8. Et ita ordinatus absque consensu conjugis efficitur Irregularis.
9. Respondetur ad Rationem dubitandi.
10. Quo Jure Ordo Sacer dirimat Matrimonium contrahendum? Rationes dubitandi.
11. Deciditur dirimere solum Jure Ecclesiastico.
12. 13. 14. Rationes assertionis.
15. Satisfit Argumentis oppositis.
16. An Impedimentum istud inducat Ordo Sacer, susceptus ante usum rationis?
17. Vel ante pubertatem adeptam? Rationes dubitandi.
18. Defenditur Negativa.
19. Diluuntur argumenta opposita.
20. Quid, si quis ad ejus susceptionem inductus est vi absoluta?
21. Vel metu gravi injustè incusso?
22. Fundamenta Sententiæ negantis, eo casu contrahi obligationem continentie.
23. Prefertur Sententiæ affirmans.
24. Rationes istius.
25. Respondetur ad opposita.
26. Quam obligationem contrahat, qui Sacrum Ordinem suscepit invalidè?
27. 28. 29. An saltem ad continentiam teneatur ex Voto Simplici?
30. An conjugatus ad Ordines promoveri possit, invita conjugè?
31. Quid dicendum de Ordinibus minoribus?
32. Casus, quibus promoveri, invita uxore potest.